

Petrus ele laulau parua aea

¹ Gau Saimon Petrus, eaba ato aea ga paeaeanga ton Iesus Kristus.

Gau nabode laulau toa ne ila pagimi panua toa lolomi matua ngan ada Deo. Lemi kadonga lolo matua aea toa ne kemi tau lalaede mambe gai lemai pade. Gimi abada kadonga lolo matua aea toa ne ngan kadonga tutui ton ada Deo Iesus Kristus toa ibada gita mulian.

² Gimi abada oatainga kemi ngan Deo ga ada Maron Iesus, ta kemi ngan oatainga toa ne ikado ta kadonga lolo marum aea ga lolo tarui aea ilalala ga idae kapei lolomia.

Deo ibaba gita ga isio gita

³ Iesus Kristus iura kapei lalaede mambe Deo. Ta ngan iura kapei toa ne ga ngan leda oatainga ngan ei, ipan danga toa ngada ne gita takim ngan luanga leda madonga ga ngan nasinga saoa kadonga ei ikim. Ngan ele kadonga kemikemi ga ele taranga kapei, ei ibaba gita

⁴ ta ibada danga kemikemi toa ngada ne toa iposa tautauanga pagita ngan mugaeai. Gid posanga tautauanga toa ne eine danga kapei tau, ngansa ei iuanga ilua gimi ngan gid posanga toa ne ta arangrang ngan aot lalaede mambe ei. Ngansa gimi ala aluai ngan gid kimnga papaeamao tinida aea toa ipapaeabu ngan gita.

⁵ Be ngan ipu toaine, gimi manta urami pakpakia ngan pamatuanga lemi kadonga lolo matua aea ta agaltatan kadonga kemikemi toman ngan. Be gadae ngan lemi kadonga kemikemi, manta agaltatan oatainga toman ngan.

⁶ *Be gadae ngan lemi oatainga, manta agaltatan kadonga ngan pakalanga gimi mulian ngan kadonga sasat. Be gadae ngan lemi kadonga ngan pakalanga gimi mulian, manta agaltatan kadonga ngan madidnga matua ngan ami kadonga kulupulupu. Be gadae ngan lemi kadonga ngan madidnga matua, manta agaltatan kadonga ngan nasinga Deo ele kimnga.

⁷ Be gadae ngan nasinga Deo ele kimnga, manta agaltatan kadonga lolo marum aea pagid oaeoemi ngan iaoa kelede ton Kristus. Be gadae ngan lemi kadonga lolo marum aea, manta agaltatan kadonga kimnga aea.

⁸ Ngansa oangga gid kadonga toa ne ilalala ga idae kapei lolomia, eine ga ilua gimi ngan oatainga kemi ngan ada Maron Iesus Kristus ta irangrang ngan tinimi imalai mao ga amamado sapaeen alele mao pade.

⁹ Be oangga sai inasnasi gid kadonga toa ne mao, ei mambe eaba imata sususu ta irangrang ngan igeragera kemi mao, ngansa imata sapian mambe Deo isamum ele kadonga sasat muga-muga ga ila na.

¹⁰ Tota oaeoeg, manta urami pakpakia ngan pasolannga mambe Deo ibaba gimi tautaunga ga isio gimi. Ngansa oangga anasnasi gid kadonga toa ne, irangrang ngan atap eta mao.

---

* 1:6: Gal 5.22-23

11 Toa bedaoa ta ada Maron Iesus Kristus toa ibada gita mulian ne, ei ga itin igelgel kapei ta irepe atama ngan gimi ta adudunga ngan madonga kemi somisomi toa ei ibageai oa.

12 Tautaunga gimi aoatai kemi ngan gid danga toa ne ga kus, ta amadmadid matua ngan, be kemi ngan napapei matami ngan gid posanga tautaunga toa ne pade.

13 Be oangga nasoaso a patig toa ne maitne, gau naoangga eine kemi ngan napapei matami.

14 *Naoatai, teta pade gau ga natnan patig toa ne ga idio, lalaede mambe ada Maron Iesus Kristus ipasolan gau ngan.

15 Tota gau ga urag pakpakia ngan saoanga edap ngan gimi. Ta oangga muriai ngan leg matenga, eine gimi ga matami nanan kemi gid posanga toa ne.

Jesus ele panua ato ad tigera taranga ton Deo ienono ngan ei

16 *Ngansa ngan ado toaiua gai akeo pagimi ngan ada Maron Iesus Kristus iura kapei ga ngan ele namanga, gai anasnasi gid ninipunga sapae an toa iuotot panua laboradeai oa mao. Be gai agera iura kapei tau ngan matamai, ta aoamai inasnasi ngan.

17 *Ngansa Deo Tamada idol ieda kapei ga ele taranga iuon ngan ei. Ta ngan ado toaiua babanga isulug Deo ele tarangai ga inam, ikeo ga bedane, “Eine gau Natug. Gau nakim ei tau. Lolog kemi ngan ei.”

---

* 1:14: Ins 21.18-19, 2Ko 5.1

* 1:16: Mt 17.1-5

* 1:17: Mt

17.5, Mk 9.7, Lu 9.35

¹⁸ Be ngan ado toaiua gai amamado toman ngan ei ngan lusi toa Deo ele ul ienono ngan, gai alongo ilinge toa ne isulug buburiai ga inam.

¹⁹ Be danga toa gai agera ne ipamatua gai ta aoatai kemi tau mambe posanga togid panua tibada Deo iaoa mugaeai eine tautaunga. Ta oangga gimi alongo kemi ga anasnasi posanga toa ne, eine ga aot kemi. Manta anasi kemi mambe taranga itara ngan tibur dodom ga irangrang ngan gaga itakai. Ta Iesus ga itara lolomia mambe gigima gaisala aea idae.

²⁰ Be danga kapei manta aoatai kemi ngan eine ga bedane: Gid panua toa ngada oa tibada Deo iaoa mugaeai ga tibode ngan ele laulau, eta iaoa inasi sapaean ngan ilolo mao.

²¹ *Ngansa mugaeai ga inam, eaba eta inasi ele kimnga mulian ta ibada Deo iaoa mao. Be Itautau Tutui ilua gid kelede kelede ta ikado posanga ga iuotot aoadeai.

2

Panua aleburo ad tiuangga tipabuobuo gid iaoa kelede ton Kristus

¹ *Be rabu ngan gid Israel mugaeai, panua edengada tipakaka ngan badanga Deo iaoa. Eine ga iuot lalaede pagimi toa bedaoa. Panua aleburo ad ga iuot rabu ngan gimi ta timan panua paoatainga ad. Gid ga tikasek ga tidudunga ta tibada paoatainga papaeamao ta tipaeabu ngan gid panua toa lolod matua ngan Kristus. Be eine ga tikado bedane kekelen mao. Eine ga tipul

---

* **1:21:** 2Ti 3.16, 1Pe 1.11-12   * **2:1:** Mt 24.11, Jud 4

murid ngan Maron toa mugaeai iuol gid mulian ngan ising. Ngan led kadonga toa ne, manmanae ga tipaeabu ngan gid mulian.

² Gid panua toa oa led kadonga mambe kaua, ta panua busa ga tinasi gid ngan. Ngan led kadonga toa ne, panua busa ga tiposa paeamao ngan edap tutui aea nasinga.

³ Gid panua toa ne panua ngalenga ad tau ta tipapot gid ninipunga sapaeaan laboradeai ngan dadanga lemi pat ga danga sisid ga iman led. Be mugaeai tau, Deo isio ado ede ngan pamadidnga gid ngan posanga. Posanga toa irau ngan ad panasnga ne iuot tautaunga maitne be iura ga ienono.

⁴ *Ngansa gimi aotai, mugaeai gid anggelo tikado kadonga papaeamao, be Deo ilolo isat ngan gid mao. Ei iaud gid ngan sen ta isere gid ga tila ngan baba kilikilinga ngan tibur dodom tau. Gid ga timamado toa eoa ga irangrang ngan ado toa Deo isio ngan pamadidnga gid ngan posanga.

⁵ *Ga pade, ei ilolo isat ngan gid panua mugaeai ad mao. Be ikado ga oanga kapei iuot tanoeai ta ipaeabu ngan gid panua papaeamao, be ibada mulian eaba ede toa ipapaola posanga tutui, ieda Noa. Ngan ado toaiua, ibada ei mulian toman ngan panua lima ga rua.

⁶ *Ga pade, ei itado dinga ga isulug ngan tuanga Sodom ga Gomora ta inono gid ga kus be asaso kekelen ienono. Ipaebu ngan gid toa bedane ta iman kilala ngan gid panua papaeamao ad panasnga.

---

* 2:4: [Jut 6](#)   * 2:5: [OM 6-8](#), [2Pe 3.6](#)   * 2:6: [OM 19.24](#), [Jut 7](#)

7 *Be ibada mulian eaba tutui ede ieda Lot. Gid panua toa tipul murid ngan Deo ele apu, led kadonga arala imata ede ga ede ikado ga Lot ilolo kulupu tau.

8 Ei eaba tutui be imamado rabu ngan gid, ta ado ga ado ilongolongo ga igeragera led kadonga ngan pulnga murid ngan Deo ele apu ta ilolo itola.

9 Be Deo ele kadonga bedane ipasolan gita mambe ei iuatai kemi ngan badanga mulian panua tututui ngan tobanga imata ede ga ede, ga pade iuatai kemi ngan panasnga gid panua papaeamao, tutui ngan ado panasnga aea.

10 *Kadonga toa ne ga iuot kapei tau ngan gid panua toa lolod ikim kadonga arala ta lolod aea muk. Gid tiadi mambe Deo ele posanga ga posanga togid madidnga eine danga sapaeen.

Matad ila ngan danga eta mao, be tinasi gid led kimnga. Tipaeabu ngan gid anggelo kapeipei edad be timataud mao.

11 *Be gid anggelo tiasal gid panua toa ne ngan urad ga edad kapeipei. Gid pade tisolpol pol ngan gid mulian ngan posanga papaeamao toa Maron imatai oa mao.

12 *Be gid panua toa ne tiposa paeamao ngan saoa danga tiuatai ngan mao. Gid mambe masilau toa led oatainga eta mao, be tinasnasi kimnga tinid aea kekelen. Gid mambe masilau saksak toa panua tiluku ga tipamate. Ngan kadonga lalaede toa bedane, gid pade ga timukuru.

13 Deo ga ikoli led kadonga ta ipaieiei gid kapei tau, lalaede mambe gid tipaieiei panua paden-

---

* 2:7: OM 19.1-16   * 2:10: Jut 7-8,16   * 2:11: Jut 9   * 2:12: Jut 10

gada. Gid tiuangga tinasi kadonga tingelgel aea bong kekelen mao be ado pade. Tianean toman ngan gimi, be tinid igelgel ngan led aleburo. Tilasu eaneannga ga ununnga tau ta tikado ga lemi eaneannga iuot paeamao mambe muk ibul ada malo.

¹⁴ Irangrang ngan tikaput ngan led kadonga papaeamao mao. Gid matad arala aea somisomi tau. Tidada sapadua toa lolod matua tau ngan Iesus mao. Gid tinanale tau ngan dadanga panua padengada led danga sisid ga iman led. Deo ga ipanas gid.

¹⁵⁻¹⁶ *Tipul murid ngan edap tutui ta tibuobuo alele ta tinasi edap lalaede mambe Balam toa Beor inat. Eaba toa oa ibada Deo iaoa, be ilolo ikim tau ngan badanga pat ngan ele kadonga paeamao.* Be Deo ikado ga donki ede iposa mambe eababa ta idaba ei ta ipakala ei ngan kadonga mangamanga toa iuangga ikado.

¹⁷ *Gid panua toa ne mambe eaumata imisi ga mambe laulau kusuksuk rai ipabak ga ila ta aoara irangrang ngan itap mao. Ta tipapot naurata eta mao. Deo idol motean tibur dodom kapei tau ngan gid.

¹⁸ Tikado posanga kulupu sapaeen be aea annga eta mao. Tiparumrum gid panua ngan nasinga kimnga tinida aea ga kadonga mambe gid kaua. Ngan kadonga toa ne, tidada gid panua

---

* **2:15-16:** Nam 22.7, 22.28-35, Jud 11, PM 2.14   * **2:15-16:** Kadonga paeamao toa Balam ikado eine ngan kimnga tau pat toa maron kapei Balak iuangga ibada pan ngan paeabunga gid Israel ngan posanga paeamao.   * **2:17:** Jud 12-13

toa patautene tiuangga tinasi edap tutui, be mao. Tibuobuo ta tinasi gid panua papaeamao toa oa.

¹⁹ Tikado posanga tautaunga pagid ta tikeo ga danga eta ga ipakala gid mao, be tirangrang ngan tikado saoa danga tikim. Tiposa bedaoa, be mao. Gid timan paeaeanga sapaean ngan kadonga papaeamao. Be kadonga toa oa ga ipaeabu ngan gid. Ngansa oangga sai ilongean kadonga eta ga iman aea madidnga, ei tota iman paeaeanga sapaean ngan kadonga toa oa.

²⁰ *Ngansa oangga tibada oatainga ngan ada Maron Iesus Kristus toa ibada gita mulian, ta titnan gid kadonga papaeamao toa ikado ga loloda aea muk, ga kus ta tiluagid mulian ngan gid kadonga toa oa, eine ga tiuot paeamao tau. Mugaeai ngan tibada oatainga ngan Iesus, led madonga paeamao tede. Be muriai led madonga ga iuot paeamao ga paeamao tau.

²¹ *Kemi oangga tibada oatainga ngan edap tutui motean oa mao. Ngansa labone tiuatai ngan edap toa oa, be tipul murid ngan apu tutui toa mugaeai tilongo.

²² *Gid tiparangrang oanenga itna ede ga iuot tautaunga ga bedane, “Kaua iruarua ga kus ta ian mulian ele ruaruanga.” Ga posanga ede pade ga bedane, “Gaea ililiu eauiai ga kus ta iluai mulian ta ibulbul ei ngan aea papo.”

3

Tautaunga Iesus ga iluai mulian

---

* 2:20: Mt 12.45   * 2:21: Lu 12.47-48   * 2:22: Snd 26.11

¹ Leg panua kemikemi, eine leg laulau parua aea ila pagimi. Nabode laulau toa rua ne ngan papeinga matami ngan gid posanga toa ne ta irangrang ngan lemi oatainga kemi ga lolomi aea danga eta mao.

² *Gau nakim matami nanan posanga togid panua tututui tibada Deo iaoa mugaeai, ga matami nanan posanga ton ada Maron toa ibada gita mulian. Ele posanga matua toa ne, gid panua ato ad tibada ga ila pagimi.

³ *Be danga kapei gimi manta matami nanan eine ga bedane: Boloma ngan ado muriai ga muriai tau, eine gid panua ga tinam ta tinasnasi led kimnga tinid aea, be tikado galingenga paeamao

⁴ *ta tikeo, “Ei iposa tautaunga ngan ele namanga, be ei sida? Mugaeai ngan tibutibuda timate ga inam labone, danga toa ngada ne ienono lalaede mambe led otnga mugaeai.”

⁵ *Tiposa bedaoa be tinid ngan matad nanan mambe mugaeai tau Deo iposa ta bubur ga tano iuot. Ikado ga eau ila ilup kelede, be tano mamasa pok ga idae rabu ngan.

⁶ *Be ngan eau toa ne, ei ikado ga oanga kapei iuot ta ipaeabu ngan tano ngan ado toaiua.

⁷ Be ngan Deo ele posanga toa lalaede ne, ei ikeo ga mariamba ga tano toa labone ienono, eine ga dinga inono. Kadonga toa ne ga iuot tutui ngan ado toaiua ipamadid gid panua papaeamao ngan posanga ta ipaeabu ngan gid.

---

* **3:2:** Jut 17   * **3:3:** 1Ti 4.1, Jut 18   * **3:4:** Mt 24.48   * **3:5:**
OM 1.6-9   * **3:6:** OM 7.11, 2Pe 2.5

8 *Leg panua kemikemi, iranrang ngan matami sapian posanga ede ga oaine mao: Ngan Maron imata, rai bunoringring eine mambe ado kelede, be ado kelede eine mambe rai bunoringring.

9 *Maron ikado aea gerei ngan iparangrang ele posanga tautaunga mao, mambe panua eden-gada tikeokeo. Eine mao. Ilolo bake manmanae mao. Be idada ele kadonga lolo isat aea ngan gimi ngansa itin ngan eaba eta iduaea mao, be ikim gita toa ngada ne tapul loloda ga tala pan.

Mariamba ga tano ga isapa

10 *Be ado toa Maron ga inama ngan, eine ga ipatogran panua lalaede mambe eaba lublubnga aea ele namanga. Ngan ado toaiua, mariamba ga iaoa ingongo kapei ta isapa ga ila. Be danga toa ngada ne ienono tanoeai, eine dinga ga inono ga imomout ga kus ta iranrang ngan ienono pade mao.

11 Io, gimi aotai mambe danga toa ngada ne ga isapa ngan kadonga toa bedane, tota gimi manta aot panua madongan? Manta apasolan mambe Deo ele ul ienono ngan gimi ta anasnasi kadonga lalaede mambe Deo ikim.

12 Ngan kadonga toa bedane, gimi manta asanga Deo ele ado toa ne be apasensen ngan ele otnga. Ngan ado toaiua, dinga ga inono mariamba ta ipaeabu ngan. Be danga toa ngada ne tanoeai, dinga aea oanaoana ga ilaba ta iuot mambe eau.

---

* **3:8:** Sng 90.4   * **3:9:** Hab 2.3, 1Ti 2.4   * **3:10:** Mt 24.29,35,
Lu 12.39, 1Te 5.2

13 *Be gita tasangasanga Deo ele posanga tau-taunga ngan ikado tano ga mariamba ga iuot pau pade. Toa eoa panua ga tinasnasi kadonga tutui kekelen.

Manta tagabit kemi ta tasanga Maron

14 Tota leg panua kemikemi, gimi asangasanga gid danga toa ne led otnga, be manta urami pakpakia ga aot panua tututui tau, ta irangrang ngan eaba eta isol gimi ngan posanga mao. Ta gimi ga lolomi itarui toman ngan Maron.

15 *Be matami nanan mambe Maron idada ele kadonga lolo isat aea ila mamarae ngansa iuangga ibada gita mulian. Oaeda Paulus toa takim ei tau ibode posanga lalaede toa bedane ngan oatainga kemi toa Deo ibada pan.

16 Ngan ele laulau toa ngada ne, ibode posanga lalaede ta iposaposa ngan gid danga toa ne. Be ele laulau aea posanga edengada kulupu ngan aea oatainga, ta gid panua toa led oatainga eta mao ga lolod matua ngan Iesus tau mao, gid tipakongge posanga toa ne. Tikado toa bedaoa ta tipaeabu ngan gid mulian. Eine tipakongge Deo ele laulau aea posanga padengada ngan edap lalaede toa bedaoa.

17 *Leg panua kemikemi, gimi aoatai motean ngan gid danga toa ne, tota manta agabit kemi, ngan kado ta gid panua toa titnan Deo ele apu tipabuobuo gimi ta tikado ga lemi kadonga lolo matua aea itap.

---

* 3:13: Ais 65.17, 66.22, PM 21.1,27 * 3:15: Ro 2.4 * 3:17: Mk 13.5,33, 1Ko 10.12

18 Be ada Maron Iesus Kristus toa ibada gita mulian, gimi manta alongean ele oatainga ga kadonga lolo marum aea iuon ngan gimi ta ipamatua gimi. Taso a ieda somisomi labone ga muriai ga ilalala ga ila. Eine tautaunga.

Deo Ele Posanga
Genesis, Exodus, and the New Testament in the Bariai
language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Bariai long
Niugini

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bariai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d6bb73e7-0ffa-559f-9604-c23dd5301e33